

Література

1. Крутько А.Л. Поняття народної законодавчої ініціативи та її види / *Проблеми законності*. 2015. С. 43-52.
2. Галус О.О. Народна законодавча ініціатива як форма безпосереднього народовладдя: перспективи нормативно-правового регулювання в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. Серія Право. 2013. Вип. 23. Ч.1. Т. 1. С. 118-122.
3. Смук М.М. Інститут народної законодавчої ініціативи в Україні: стан дослідження. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. Серія Право. 2015. Вип. 35. С. 97-101.
4. Крутько А.Л. Народна законодавча ініціатива у системі форм безпосередньої демократії. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. С. 32-34.
5. Средницька І.Ю. До питання запровадження народної законодавчої ініціативи в Україні. *Молодий вчений*. 2017. № 6 (46). С. 120-123.
6. Крутько А.Л. Рівні правового регулювання народної законодавчої ініціативи: теоретико-правове співвідношення. *Право і суспільство*. 2015. № 1. С. 15-20.

Пашенко Юлія Олександрівна
студентка юридичного факультету
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Наливайко О.І.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

**МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА НЕВИКОНАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА
В КОНТЕКСТІ ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА**

Так як, гуманітарне право направлене на збереження від реальної війни, та забезпечення не порушення прав людини під час збройного конфлікту або війни, питання відповідальності за порушення норм міжнародного права є актуальним, особливо на території України. Так, можна спостерігати неодноразові порушення прав в мирні часи та зловживання службовим становищем з боку посадових осіб.

Питання міжнародно-правової відповідальності за невиконання норм міжнародного права в аспекті гуманітарного права досліджували у своїх працях: В. Базов, М. Гнатівський, Т. Коротний, А. Кориневич, О. Тарасов, В. Лисик, С. Лихова, Є. Лук'янченко, О. Поєдинок, О. Сенаторова, Н. Хендель, Р. Швець та ін.

Незважаючи на значний прогрес, досягнутий сучасним міжнародним правом у регламентації питань застосування сили в міжнародних відносинах, збройні конфлікти залишаються повсякденною реальністю і після прийняття Статуту ООН. Характер збройних конфліктів з часом змінився, так: зменшується кількість класичних міждержавних воєн, проте частішими та кривавішими стають збройні конфлікти, у яких державі (або державам) протистоять недержавні збройні групи, а також ситуації, коли такі групи воюють одна з одною. Характер правового регулювання збройних конфліктів визначається гуманними цінностями, що є спільними для всього людства та не залежать від міркувань культурного релятивізму [1].

Збройні конфлікти – внутрішні і міжнародні – жорстока реальність двадцятого століття. Незважаючи на всі зусилля, які робляться заради того, щоб на постійній основі замінити застосування зброї мирними переговорами, вантаж людських страждань, смерті і руйнації, що неминуче приносить війна, продовжує зростати. Попередження збройних конфліктів є і повинно залишатися першою метою міжнародного співтовариства. Друга мета – вберегти людство від реальності війни. Таке завдання міжнародного гуманітарного права. Лесть більше ніж за сто років накопичено вагомий досвід договорів міжнародного гуманітарного права. Зараз чітко окреслені межі допустимих у збройних конфліктах видів дій. Але, договори і конвенції, навіть урочисто ратифіковані, не можуть урятувати життя, попередити жорстокість чи оберігати власність невинних людей, якщо немає волі до застосування цих угод за всіх умов. І вони не будуть діяти, допоки всі ті, хто безпосередньо втягнений у події, – як комбатанти, так і цивільні особи – не зрозуміють, що головне – це поважання основних прав людини [2].

Міжнародно-правовий обов'язок щодо дотримання МГП породжує перш за все відповідальність держав за невиконання норм МГП. Причому, держава несе відповідальність за порушення МГП, вчинені усіма гілками влади, – законодавчої, виконавчої, судової, фізичними і юридичними особами, що знаходяться під її владою чи контролем. Відповідальність несуть держави, і ця відпові-

дальність у силу суверенного характеру держав має свої особливості. Прикладом загальної норми про відповідальність держав є положення ст. 91 ДПП «Сторона, що перебуває у конфлікті й порушує положення Конвенцій або цього Протоколу, повинна відшкодувати завдані збитки, якщо для цього є підстави. Вона несе відповідальність за всі дії, що вчиняються особами, які входять до складу її збройних сил» [3].

Підставою для міжнародно-правової відповідальності держави є здійснення її органами дій або їх бездіяльність, які порушують міжнародне право. Необхідно враховувати ступінь важливості цих порушень. Якщо порушення державою своїх міжнародних зобов'язань, а також прав інших суб'єктів міжнародного права дає склад міжнародного делікту, то особливо важкий міжнародний делікт, що загрожує самому існуванню держав і націй, а також загальному миру і безпеці, дає склад міжнародного злочину. Міжнародне кримінальне право повинне мати дуже чіткі визначення і стояти над правом будь-якої держави. А для того воно повинне бути кодифіковане. Писані і неписані норми воєнного права настільки невизначені, що різні держави не в змозі виробити якусь спільну для всіх точку зору у питанні про те, що є забороненим, а що ні [4].

Дискусійним є питання, кого слід визнавати суб'єктом міжнародних злочинів. Окремі автори вважають, що фізична особа не може нести кримінальну відповідальність за злочини міжнародного характеру. І у внутрішньому праві тільки суб'єкт-фізична особа може нести відповідальність за вчинення злочину. Існує думка, що коли йдеться про воєнні злочини суб'єкт правопорушення, яке носить міжнародно-правовий характер і суб'єкт відповідальності не збігаються, це різні феномени. Є автори, які вважають, що держава є суб'єктом міжнародно-правової відповідальності (політичної, матеріальної, моральної) за міжнародні злочини, при цьому слід розрізняти поняття «злочини міжнародного характеру» і «міжнародні злочини». Як висновок, слід зазначити, що теоретична дискусія навколо проблеми відповідальності високопосадовців за численні жертви у міждержавних та внутрішньодержавних конфліктах, вже давно має перейти у площину встановлення кримінальної відповідальності щодо конкретних осіб, винних у розв'язанні збройних конфліктів. Для цього, як перший і самий важливий крок, Україна має повернутися до питання щодо ратифікації Римського статуту [5].

Отже, питання відповідальності за вчинення міжнародних злочинів, особливо під час збройних конфліктів або війни між державами, є недостатньо врегульованим, права цивільних осіб під час збройного конфлікту є недостатньо врегульованими, прописаними та неналежним чином контролюються з боку держави, а тому дане питання потребує детального аналізу та, як наслідок, жорсткого контролю щодо дотриманням прав громадян, як під час мирного стану, так і під час збройного конфлікту або війни.

Література

1. Міжнародне гуманітарне право. Довідник для журналістів / М.М. Гнатівський, Т.Р. Короткий, Н.В. Хендель. 2-ге вид., доповн. Одеса: Фенікс, 2015. 92 с.
2. Міжнародне гуманітарне право і права людини. Виклад фактів / Харківська правозахисна група; Харків, 2004. 20с.
3. Міжнародне гуманітарне право. Посібник для юриста / [М.М. Гнатівський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель]; за ред. Т.Р. Короткого. Київ-Одеса: Українська гелсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016. 2017. 145с.
4. Рудюк С.П. Міжнародне гуманітарне право. Конспект лекцій. Київ: МО України, 2004. 201 с.
5. Лихова С.Я., Швець Р.В. Порушення норм гуманітарного права (актуальні питання ратифікації Римського статуту). / *Збірник наукових статей*. 2014.

Положай Ксенія Ігорівна

студентка юридичного факультету

Науковий керівник – д.ю.н., професор **Наливайко Л.Р.**

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Рівні права є однією з ознак правової держави. На сьогодні, надзвичайно актуальним є питання гендерної рівності (паритету). Гендерні аспекти є складовою всього комплексу завдань розвитку, як суспільства, так і держави.

Деякі проблеми обраної нами теми знайшли своє відображення у працях Н. Аніщука, Н. Боло-